

1000100293211

ikt. szám: FPH142 /3 - 4 /2021

tárgy: Javaslat a Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2021. évi megosztásáról szóló .../2021. (...) önkormányzati rendelet megalkotására

előkészítő: Költségvetési Tervezési és Felügyeleti Főosztály

- egyeztetésre megküldve:
 - a kerületi önkormányzatoknak
 - a Fővárosi Közgyűlés állandó bizottságai és a Tanácsnok részére

Előterjesztés

a Közgyűlés részére

Tisztelt Közgyűlés!

A fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzatok közötti forrásmegosztás mikéntjét a 2006. évi CXXXIII. törvény (továbbiakban: Fmt.) szabályozza.

A törvényt az Országgyűlés az évek során többször is módosította. Az önkormányzati finanszírozási struktúra 2013. évi életbe lépése mellett a forrásmegosztási szabályozási rendszer is teljes mértékben átalakításra került az egyes törvényeknek a központi költségvetésről szóló törvény megalapozásával összefüggő, valamint egyéb célú módosításáról szóló 2012. évi CCVIII. és a Magyarország 2014. évi központi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CCIII. törvény elfogadásával.

A szabályozás a 2014-től bevezetett törvénymódosítással a fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzatok közötti megosztott bevételnek tekinti nemcsak a Fővárosi Önkormányzat által kivetett helyi adókból származó bevételt, hanem az ezekhez kapcsolódó bírságból és pótlékból beszedett bevételt is.

Az adóbevétel elérése kiadásokkal jár, amely kiadásokat a 2014. évet megelőzően az Fmt. nem vett figyelembe. A törvénymódosításban foglaltak szerint a megosztásra kerülő bevételt csökkentik a fővárosi önkormányzatnál beszedett, a helyi adókkal kapcsolatban – a fővárosi önkormányzati adóhatóság működtetésével összefüggően - felmerült kiadások.

Az egyes törvényeknek a gazdasági növekedéssel összefüggésben történő módosításáról szóló 2015. évi CCXII. törvény elfogadásával is módosult az Fmt. A fővárosi önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető adóbevételekből származó részesedés a fővárosi önkormányzat vonatkozásában 2016. évtől 51%-ról 52,5%-ra, 2017. évtől pedig 52,5%-ról 54%-ra növekedett, amíg a kerületi önkormányzatok részesedése arányaiban ugyanennyivel csökkent. Sor került továbbá annak előírására is, hogy a fővárosi önkormányzat az osztottan megillető bevételek részesedéséből a helyi közösségi közlekedési feladat ellátására a feladat ellátásához szükséges összeget köteles a tárgyévben fordítani.

Az egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2019. évi CXV. törvény elfogadásával pedig pontosításra került, hogy a fővárosi önkormányzat az öt megillető 54%-ból a helyi iparüzési adó részesedésének összegét elsőként a helyi közösségi közlekedési feladat ellátására köteles fordítani.

Jelenleg a fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzatok közötti forrásmegosztásra vonatkozó szabályozást kizárólag az Fmt. tartalmazza, melynek 7. §-ában kap felhatalmazást a fővárosi önkormányzat képviselő-testülete arra, hogy a tárgyévre vonatkozóan a fővárosi önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek összegét és azok beszedésével összefüggésben felmerült kiadások elszámolásának rendjét rendeletben határozza meg.

Az ÁSZ 2020. évi forrásmegosztási rendelethez kapcsolódó felülvizsgálata

A hatályos Fmt. 6. § (1) bekezdésének megfelelően az Állami Számvevőszék 2020-ban is felülvizsgálta a Fővárosi Önkormányzat aktuális forrásmegosztási rendeletét. Az ÁSZ a 2020. év folyamán lefolytatott vizsgálatról szóló jelentés-tervezetét 2020. decemberében küldte meg észrevételezésre.

Az ÁSZ jelentés-tervezetének összegző megállapításai szerint a 2020. évi forrásmegosztási rendelet alkotás során a Fővárosi Önkormányzat szabályszerűen, a jogszabályban és a belső szabályzatokban rögzített eljárásrend és határidők figyelembevételével járt el. A Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételeket és a fővárosi önkormányzati helyi adóztatással kapcsolatos kiadásokat megalapozottan, a törvényben előírt részesedési arányok érvényesítésével határozták meg. Az ÁSZ a 2020. évi forrásmegosztást megalapozottnak és szabályszerűnek találta, így a 2021. évi forrásmegosztás során korrekció érvényesítése nem indokolt.

A hivatalosan közzétett jelentésből készült kivonatot előterjesztői kiegészítésben bocsájtnak a Tisztelt Közgyűlés rendelkezésére.

A 2021. évi forrásmegosztási rendelet előkészítése

A hatályos Fmt. szerint az osztottan megillető bevételekből a Fővárosi Önkormányzat részesedése 54%, míg a kerületi önkormányzatok együttes részesedése 46%.

A bevételek számbavétele

A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2010. évi CLIII. törvény módosította a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényt is, átalakítva ezzel az idegenforgalmi adóra vonatkozó szabályozást. A módosítás következtében a Fővárosi Önkormányzat csak akkor vezetheti be rendeletével ezt az adót, ha ahhoz az érintett kerületi önkormányzat minden adóév tekintetében – így 2021. évi esetében is – beleegyezését adja. Az Fmt. 2. § b) pontja alapján a forrásmegosztás csak arra a bevételre terjed ki, amely a helyi adókról szóló törvény előírásai szerint a kerületi önkormányzatok előzetes beleegyezését követően a fővárosi önkormányzat rendelete alapján kivetett idegenforgalmi adóból származik, illetve az Fmt. 4. § (2) bekezdés alapján ezt a 2. § (1) bekezdés b) pont szerinti bevételt csak a helyi adó kivetését a Fővárosi Önkormányzatnak átengedő kerületi önkormányzatok között kell a törvényben meghatározott arányban felosztani. A forrásmegosztási számításokban ezért úgy számoltunk, hogy – az Fmt. előírásainak megfelelően – csak azon kerületek részesednek a Fővárosi Önkormányzat által kivetett idegenforgalmi adóból, amelyek jelezték, hogy ezen adó bevezetését nem tervezik 2021-ben és ezt a jogot átengedik a Fővárosi Önkormányzatnak. Összesen 6 kerület adott felhatalmazást a Fővárosi Önkormányzatnak az idegenforgalmi adó beszedésére.

2021. évre vonatkozóan a nagyfokú járványügyi bizonytalanság miatt az idegenforgalmi adóbevétel tervszáma a 2019. évi bevételből kiindulva, annak 50%-ában kerül meghatározásra. A főváros egészére mindösszesen 9 millió Ft idegenforgalmi adó kerül megosztásra, melyből a kerületi önkormányzatokat illető rész 4,1 millió Ft. Azok a kerületi önkormányzatok, melyek maguk szedik be az adót, a Főváros által beszedett összegből nem részesülnek.

Az üdülőhelyi feladatokhoz kapcsolódó központi támogatás jogcímét a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény kivezetta a támogatások sorából, ezáltal a Fővárosi Önkormányzat 2021-ben üdülőhelyi feladatokhoz kapcsolódó központi támogatásból nem részesül.

Az Fmt. 2. § (3) bekezdése szerint a fővárosi önkormányzatot illeti meg a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 1. § (4) bekezdése alapján kivetett helyi adóból származó bevétel. Ennek értelmében a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület (Margitsziget) tekintetében az adó bevezetésére a Fővárosi Önkormányzat jogosult.

Az iparüzési adóbevétel vonatkozásában a 2021. évi forrásmegosztási rendelettervezet a 2021. évi iparüzési adóbevételi terv alapján készült. Összfővárosi szinten 2021. évre 258 milliárd Ft iparüzési adóbevétel volt tervezhető, figyelembe véve a 2020. évi várható teljesítést, melyben két jelentős külső hatás mutatkozik meg, a humánjárvány miatti gazdasági visszaesés, valamint az adóelőlegkiegészítési kötelezettség megszüntetése. A 2020. évi gazdasági visszaesés hatása - az iparüzési adó sajátos fizetési szabályaiból eredően - alapvetően a 2021. évben jelentkezne, azonban ennek egy részét már 2020-ban is érvényesítették az adózók jellemzően előleg mérséklés formájában, a csökkenés másik része 2021-ben várható, melyeket összességében a májusban benyújtandó 2020. évi bevallások fognak tartalmazni.

Azok az adózók, akik a humánjárvány ellenére is adóelőleg-kiegészítésre kötelezettek lettek volna 2020-ban, ezt a befizetést 2021-ben teljesítik. Ez a 2020. évi bevételeket csökkentette, de a 2021. évi bevételi kilátásokat javítja.

Kiemelendő, hogy a 2021. évben várható gazdasági növekedés pozitív hatása (adóelőleg-kiegészítési kötelezettség hiányában) csak 2022. májusában jelenik meg az iparüzési adóbevételben.

A humánjárvány miatti átmeneti intézkedések érintették az adóhatósági feladatellátást is, melyek következtében a késedelmi pótlék és bírságbevételekből a 2020. évi tervhez képest összefővárosi szinten kevesebbre számítottunk. A 2020. évi várható bevétel alapján 2021. évre 450 millió Ft összeg tervezhető késedelmi pótlék és bírságbevételek címén.

A 2021. évi forrásmegosztást alapvetően befolyásoló bevételek 2020-2021. évi alakulásáról a következő táblázatban adunk áttekintést:

Kimutatás a megosztandó bevételek 2020-2021. évek közötti változásáról

millió Ft

Megnevezés	2020. (tervezett)	2021. (tervezett)	Változás összege	Index (%) 2021/2020
1. Idegenforgalmi adó	18,0	9,0	-9,0	50,0
2. Iparüzési adó	323 000,0	258 000,0	-65 000,0	79,9
3. Helyi adóhoz kapcsolódóan kiszabott pótlék és bírságbevételek	650,0	450,0	-200,0	69,2
Összesen (1+2+3)	323 668,0	258 459,0	-65 209,0	79,9
Ebből:				
4. Kerületi önkormányzatok *	148 742,8	118 718,9	-30 023,9	79,8
5. Fővárosi Önkormányzat *	174 925,2	139 740,1	-35 185,1	79,9

* korrigálva az adóbeszedéssel kapcsolatos kiadások megosztására vonatkozó bevételekkel

A finanszírozási rendszer alapján a megosztható bevételek körébe már csak az iparüzési adó, a helyi adóhoz kapcsolódó pótlék és bírság, illetve az idegenforgalmi adó – ide nem értve a 1990. évi C. törvény 1. § (4) bekezdése alapján a Főváros Önkormányzat által közvetlenül igazgatott területekre kivetett idegenforgalmi adóból származó bevételt – sorolható.

Összességében elmondható, hogy a törvényi szabályozás következtében a kerületi önkormányzatokat összesen 118,8 milliárd Ft, míg a Fővárosi Önkormányzatot 139,7 milliárd Ft illeti meg.

A fenti számítás az iparüzési adó tervezett összegét a Budapest Főváros Önkormányzata 2021. évi összevont költségvetéséről szóló 69/2020. (XII. 29.) önkormányzati rendelettel összhangban 258 000 000 ezer Ft

összegben jelöli meg. Ezen összegnek a forrásmegosztási rendeletben való szerepeltetését a járványügyi helyzet és az arra adott jogalkotási reakciók okozta kifejezetten magas szintű bizonytalanság indokolja. Egyfelől a járványnak az adóalanyok 2020. évi árbevételeire gyakorolt hatására még közelítő becslések sem adhatók, különös figyelemmel arra, hogy a járvány a különböző gazdasági szektorokat előren érintette. Másfelől a forrásmegosztási rendelet hatálybalépésére a forrásmegosztásról szóló törvény 5. § (1) bekezdése szerint nyitva álló, január 31-i határidő lejárataig semmilyen olyan adat nem áll rendelkezésre, amely alapján a 69/2020. (XII. 29.) önkormányzati rendelet elfogadása óta bekövetkezett jogszabályi változások, így különösen a koronavírus-világjárvány nemzet-gazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges egyes intézkedésekről szóló 639/2020. (XII. 22.) Korm. rendelet szerinti iparűzésiadó-csökkentés, illetve iparűzésiadóelőleg-csökkentési lehetőség számszerű hatása – a feltételeknek megfelelő vállalkozásokra vonatkozó adatok, illetve a nyilatkozattételek száma ismeretének hiányában – akár közelítőleg megbecsülhető lehetne. Mindezen szempontok együttes hatása a 2021. évi költségvetésben szereplő iparűzésiadó-bevétellel egyező összegnek a 2021. évi forrásmegosztási rendeletben való szerepeltetését indokolják, azzal, hogy a 639/2020. (XII. 22.) Korm. rendelet, illetve az azzal összefüggésben a megalkotandó átmeneti törvény várható hatásai erős lefele mutató kockázatot jelentenek a ténylegesen teljesülő iparűzési adóbevétel vonatkozásában.

A kiadások számbavétele

Az Fmt. 2.§ (5)-(6) bekezdése szerinti kiadásként a tárgyévet megelőző év költségvetési rendeletének végrehajtásáról szóló fővárosi önkormányzati rendeletben elfogadott adóbeszedéssel kapcsolatos kiadásokat kell előlegként figyelembe venni azzal, hogy összege legfeljebb a pótlékból és bírságból származó bevétel 50%-a lehet. Ez a 2020. évi bevétel alapján 2021. évben 374,4 millió forint. Tekintettel arra, hogy a tényleges éves kiadás többszörösen meghaladja a felső korlátot, a kiadásként visszatartott összeg tervezése során a felső korlát összegét szerepeltetjük. A részesedési arányszám (54/46%) alapján a fővárosi kerületektől visszatartott 2021. évre tervezhető kiadás 172,2 millió forint. Az összeget egyszeri levonásként érvényesítjük - a 2020. évre tervezett kiadás és a ténylegesen elszámolható kiadás elszámolásával egyidejűleg - a 2020. évi költségvetési rendeletének végrehajtásáról szóló fővárosi önkormányzati rendelet hatályba lépését követő havi utalásnál.

Az adóbeszedéssel kapcsolatos kiadásokat a Fővárosi Önkormányzat költségvetési rendelete, illetve a költségvetési rendelet végrehajtásáról szóló (zárszámadási) fővárosi önkormányzati rendelete tartalmazza.

A kerületi önkormányzatok részesedési arányainak meghatározása

Az Fmt. 4. § (1) bekezdése értelmében a helyi adóból és a hozzá kapcsolódó pótlék és bírság bevételekből a kerületi önkormányzatokat mindösszesen megillető forrás az egyes kerületi önkormányzatok között a törvény 1. melléklete szerinti arányokban kerül felosztásra.

Az Fmt. 4. § (2) bekezdése értelmében az idegenforgalmi adót a helyi adó kivételével a fővárosi önkormányzat közgyűlésének átengedő kerületi önkormányzatok között szintén a törvény 1. számú mellékletében ezen kerületek sorában szereplő mértékek arányában kell felosztani.

A Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2021. évi megosztásáról szóló rendelettervezetet az előterjesztés 1. melléklete szerint terjesztem elő megalkotásra. A rendelet indokolását az előterjesztés 2. melléklete tartalmazza.

A 2021. évi forrásmegosztás háttérszámításait az előterjesztés 3. melléklete tartalmazza.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. § (2) bekezdésében előírt előzetes hatásvizsgálat megtörtént, annak eredményét jelen előterjesztés 4. melléklete tartalmazza. A rendeletalkotásban való társadalmi részvétel biztosítása érdekében a rendelettervezet a www.budapest.hu honlapon közzétételre kerül.

A Fmt. 5. § (1) bekezdése előírja, hogy a Fővárosi Önkormányzatnak a tárgyévre vonatkozó rendelettervezetet a kerületi önkormányzatok részére véleményezés céljából a tárgyév január 10-éig kell megküldenie, a véleményezésre a kerületeknek legalább 15 napot kell biztosítani, és a rendeletet a Fővárosi Közgyűlés január 31-éig lépteti hatályba.

Jelen előterjesztést megküldtem a kerületi önkormányzatok polgármesterei részére a kerületi önkormányzatok képviselőtestületei véleményeinek kikérése céljából. A beérkezett kerületi véleményekről a Közgyűlés ülésén adok tájékoztatást.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztés megtárgyalására és a forrásmegosztási rendelet megalkotására.

Döntési javaslat

A Fővárosi Közgyűlés úgy dönt, hogy:

1.

megalkotja .../2021. (.....) önkormányzati rendeletét a Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2021. évi megosztásáról, az 1. melléklet szerint.

Döntéshozatal módja:

A rendelet megalkotásához minősített szavazattöbbség szükséges.

Budapest, 2021. január

Kiss Ambrus

főpolgármester-helyettes

Láttam:

dr. Számadó Tamás
főjegyző

2021 JAN 08.

mellékletek:

1. Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének/2021. (.....) önkormányzati rendelete a Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2021. évi megosztásáról
2. A rendelet indokolása
3. Háttérszámítások
4. Előzetes hatásvizsgálat

